

Henryka Sienkiewicza

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Śródmieście Północne

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1916

Opis

Henryk Adam Aleksander Pius Sienkiewicz herbu Oszyk (1846-1916) - powieściopisarz, nowelista, publicysta, laureat literackiej Nagrody Nobla. Przyszedł na świat w Woli Okrzejskiej niedaleko Łukowa, w majątku swojej babki. W jego żyłach płynęła domieszka krwi tatarskiej. Był również spokrewniony z Jadwigą Łuszczewską (Deotymą). Jako dziecko dość często zmieniał miejsce zamieszkania, w 1861 roku znalazł się w Warszawie (przez wiele lat mieszkał w domu przy ul. Oboźnej 8) i tu ukończył gimnazjum, po czym wstąpił na Wydział Lekarski Szkoły Głównej, by niedługo potem zamienić go na studia prawnicze, skąd dość szybko przeszedł na Wydział Filologiczno-Historyczny. Powstała wówczas jego pierwsza - nigdy nie opublikowana powieść - ""Ofiara"" a także pierwsza opublikowana - ""Na marne"". W 1869 roku zadebiutował jako dziennikarz w ""Przeglądzie Tygodniowym"" i zaraz potem w ""Tygodniku Ilustrowanym"". Od 1872 roku był reporterem i felietonistą prasowym. Dużo podróżował - w 1876 roku na dwa lata wyjechał - jako korespondent ""Gazety Polskiej"" - do Stanów Zjednoczonych, w 1886 roku zwiedził Turcję, Grecję, Włochy i Hiszpanię a w 1890 roku uczestniczył w myśliwskiej wyprawie do Zanzibaru. Przez pewien czas był współwłaścicielem dwutygodnika ""Niwa"". Znakomicie wypowiadał się zarówno w krótkich formach (""Stary sługa"", ""Hania"", ""Selim mirza"", ""Janko Muzykant"", ""Niewola tatarska"", ""Bartek Zwycięzca"", ""Za chlebem"", ""Latarnik"", ""Sachem""), jak i w powieściach (""Bez dogmatu"", ""Rodzina Połanieckich"", ""Quo vadis"", ""Krzyżacy"", ""W pustyni i w puszczy"" a przede wszystkim w ""Trylogii"", na która złożyły się ""Ogniem i mieczem"", ""Potop"" oraz ""Pan Wołodyjowski""). Zachowała się jego bogata korespondencja (""Listy z Afryki""). Z okazji ćwierćwiecza pracy twórczej w 1900 roku otrzymał w darze od narodu majątek w Oblęgorku niedaleko Strawczyna, gdzie utworzył dom dziecka. Sam bywał tam w latach 1902-14, traktując go jako miejsce pobytu podczas letniego wypoczynku. W 1905 roku otrzymał Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury za całokształt twórczości, jednak głównie w uznaniu ""Quo vadis"". Podczas I wojny światowej wyjechał do Szwajcarii. Tam wraz z Ignacym Janem Paderewskim założył Szwajcarski Komitet Generalny Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce. Zmarł w Vevey na skutek pęknięcia tętniaka serca.

Spoczywa:

Krypta w Katedrze św. Jana (sarkofag projektu Konstantego Jakimowicza - zniszczony podczas

Powstania Warszawskiego, zrekonstruowany po wojnie).

Upamiętnienia:

al. Ujazdowskie - pomnik w Parku Ujazdowskim.

ul. Krakowskie Przedmieście 26\28 - gmach prorektorski Uniwersytetu Warszawskiego - tablica wspominająca jego czasy studenckie.

Do 1954.04.12 był patronem dzisiejszych ulic: Latarnika oraz Lipkowskiej, do 1954.05.20 ulic: Mareckiej, Młodzieńczej, Początkowej i Zbiorowej, do 1957.05.28 ul. Połanieckiej, do 1960.05.05 ul. Janka Muzykanta oraz - z ""1"" w nawiasie - ul. Szeligowskiej, do 1960.10.14 ul. Kanonierskiej a do 1979.01.01 ul. Stanisława Wojciechowskiego.

Ciekawostki

Jako dróżka istniała już w XVIII w., ale została skasowana w 1754 w trakcie budowy szpitala Dzieciątka Jezus. Jako ulica powstała w 1902 po rozparcelowaniu gruntów szpitala Dzieciątka Jezus i przeniesieniu do na ul. Emilii Plater. Nazywała się wtedy Nowosienna, gdyż połączyła pl. Warecki z ul. Sienną, sięgającą wówczas do Marszałkowskiej. W 1919 ulicy nadano dzisiejszą nazwę. W czasie wojny zabudowa nie ucierpiała znacząco.

Stan obecny:

Nr 3: Kamienica. Powstała w 1913 wg proj. D. Landego. Miała 6 pięter i modernistyczną fasadę. Przed wojną mieścił się tu pensjonat pani Jaksy-Kwiatkowskiej, u której często stołował się Piłsudski.

Nr 4: Kamienica Morgensterna. Powstała przed 1914 i należała do Natana Morgensterna. Był to jeden z największych budynków mieszkalnych w tamtych latach. Po wojnie skuto elewacje i nie odbudowano ostatnich pięter. W podwórzu przyścienna, oszklona kapliczka z figurą Matki Boskiej. Mieści się tu klub Organza.

Nr 5: kamienica Harczyka (drugi adres Jasna 8). Zbudowana w 1908 dla spekulanta budowlanego Harczyka.

Nr 6: kamienica Harczyka (drugi adres Jasna 10). Zbudowana w 1908 dla spekulanta budowlanego Harczyka.

Nr 9: Blok. W 1904-6 powstała tu ośmiopiętrowa kamienica wydawnictwa Gebethner i Wolff wg proj. Bronisława Brochwicz-Rogójskiego. Firma powstała w 1857, w 1874 otwarto filię w Krakowie; wydawnictwo wydało ponad 1,5 tys. tytułów. Kamienica na Sienkiewicza była pięknym budynkiem na planie trójkąta, z białą elewacją i wieżą. Piwnice były specjalnie zbudowane tak, aby uchronić książki przed wilgocią. Mieściły się tu redakcje Tygodnika Ilustrowanego i Kuriera Codziennego, a na wyższych piętrach mieszkania i apartamenty, m.in. samych właścicieli wydawnictwa. Pracował tutaj Bolesław Prus. W czasie wojny zniszczona została tylko wieża, jednak kamienicę rozebrano i postawiono na jej miejscu gierkowski blok.

Data nadania nazwy: 1916.11.21
